

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

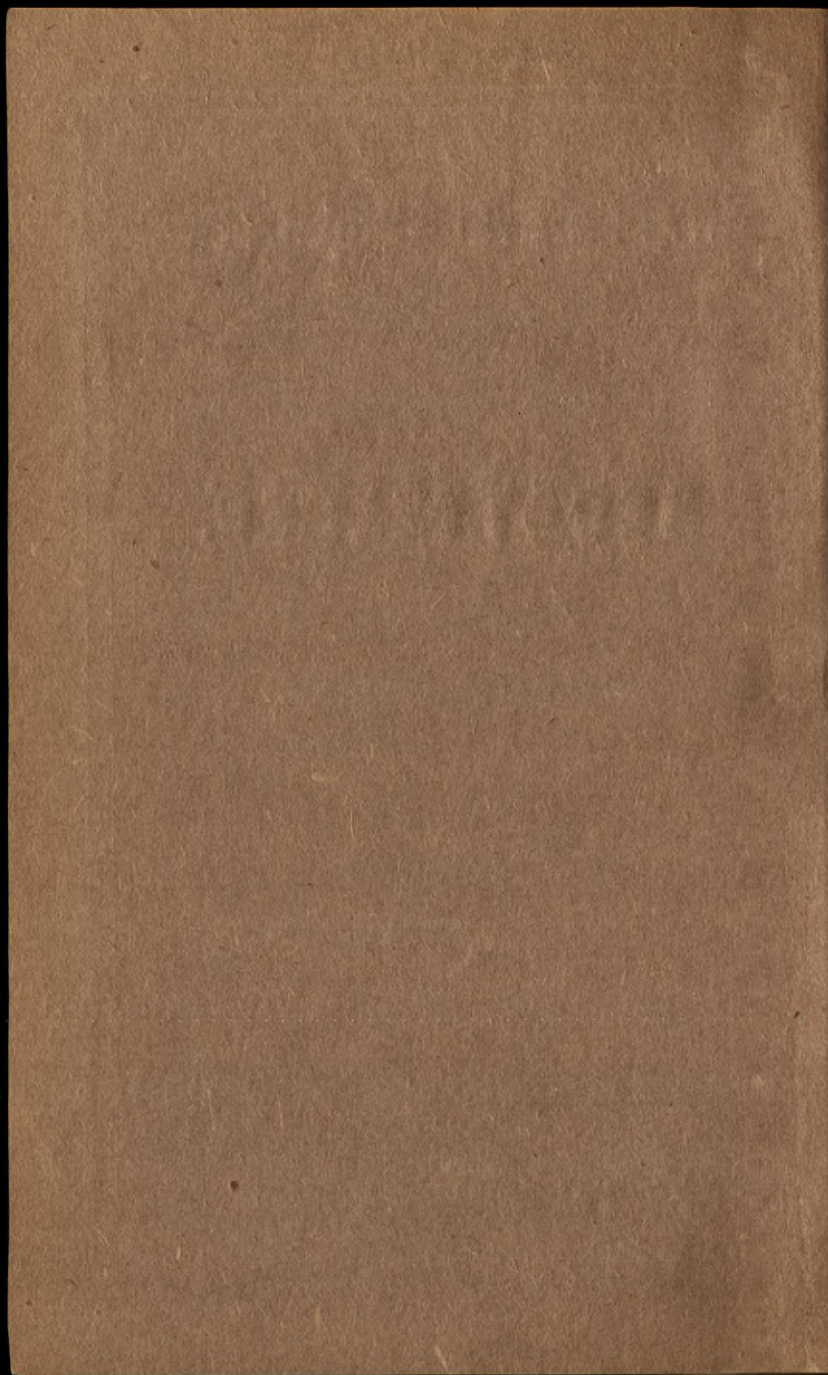
35. Häftet.

NYTT NOVELL-BIBLIOTEK.

BERÄTTELSE.

(SVENSKT ORIGINAL).

STOCKHOLM,
NYA BOKFÖRLAGSEXPEDITIONEN.
25 NORRA SMEDJEGATAN 25.

Nordens »Jeanne d'Arc»,

af

Octavia Carlén.

Orleanska jungfrun, denna martyr för sitt fosterland, sina heliga inspirationer och sin konung, har rättvist blifvit beprisad på snart sagdt alla civiliserade språk. Denna sällsynta uppenbarelse — en stolthet för sitt kön och sitt land — har likväl icke varit den enda i sitt slag, om än omständigheter och förhållanden gjort henne till den största.

Etthundratrettio år efter hennes död uppträdde i Norden — och man måste ju räkna Danmark dit — en jungfru, äfven utgången ur hyddan, lika ren, hjältemodig och sjelfförsakande och lika mycket ingripande i sitt fosterlands öden, som Orleanska jungfrun i Frankrike. Det var nämligen *Elisa från Oldennörden*, hvars lefnad vi här vilja teckna med några enkla drag.

Det var i Februari månad år 1500. En bister nordlig vind susade öfver halfön Ditmarsken (nordvestra delen af Holstein, mellan floderna Elbe och Eider) och skakade med ett hotfullt dån de torra aflöfvade trädens grenar. Vid Hemmingstedt uti kommunen Oldennörden syntes dock ett skådespel, som, vida mer än det upprörda elementet, var egnadt att förisa och förlama. Spridda grupper af kraftfulla krigaregestalter sågos der, ifrigt samtalande med hvarandra; och ständigt tillströmmade nya skaror, såsom det tycktes, från en vild och oordnad reträtt. De fleste hade sönderrifna kläder och voro blodiga ända uppåt armarne. De kastade dystra, hopplösa blickar omkring sig, och uttrycket i deras ögon öfvergick nästan till ett för-

tviflans raseri, när då och då ett smärftfullt ångestrop eller ett sakta qvidande förnams från några närliggande byggningar, der en mängd sönderskjutna och stympade menniskor skocktals voro hopförda, omgifna af deltagande qvinnor och män, hvilka förbundo de sårade. Några bleka qvinnogestalter, sysslade med att skydda sina gråtande barn mot den skarpa kölden, och flere af förskräckelse och kyla skälfvande gubbar, komplettera det sorgliga i detta panorama, hvars bakgrund utgjordes af tjocka, hvirflande rökmassor, af stormen ditförda från en aflägsen trakt.

Den ångestfulla oron, sorlet och jemmern tilltogo allt mer och mer; snart förmärktes dock blott ett doft mummel, blandadt med vapenbrak. Rådvilla och hopplösa sågo alla på hvarandra, och allt tycktes vara i upplösningstillstånd.

Hastigt förmärktes ett starkt buller, såsom af en annalkande truppstyrka. Allas ögon vändes ditåt. "Det är höfdingen med sina kämpar," ropade några röster, och i detsamma upphäufdes ett skallande jubelrop. "Ja, han kommer, men som död," ropade flere andra, och den förvirring, som följde på dessa olika utrop, kan ej beskrivas.

Slutligen anlände den omnämnda truppen till platsen. Främst gingo 8 män med dystert nedböjda hufvuden och förde en bår emellan sig. På denna bår syntes, i halffiggande ställning, en man, omkring 30 år; hans växt var nästan herkulisk, hans anletsdrag, utan att egentligen vara vackra, hade någonting högst tilldragande genom deras manliga och ädla uttryck, oaktadt det stolta och herrklystna, hvaraf de äfven buro en prägel; något som ofta är fallet med öfverlägsna män, vana att befalla. En blodig bindel var lindad omkring hans höga panna; kinderna voro dödsbleka och de stora, mörka ögonen sände matta och förvirrade blickar utöfver den stojande mängden.

"Lefve Wolf Isebrand, vår tappre höfding!" ropade de skäggige krigarne, och deras mulna blickar lifvades vid den älskade höfdingens åsyn.

"Lefve vår urgamla frihet!" svarade den sårade med stark och klangfull, ehuru darrande stämma.

Vid detta utrop framskyndade några qvinnor, som varit sysselsatta hos de sårade. Främst bland dem märktes en ung qvinna, som både genom hållning, utseende och klädsel utmärkte sig framför de öfriga; och den vördnad, dessa midt under förvirringen visade henne, antydde det hon var den förnämsta bland dem. Hennes växt var medelmåttig och smidig, gången lätt och elastisk och anletsdragen fängslade mera genom det milda, qvinliga uttryck, som lästes deri, än genom deras ovanligt regelbundna skönhet. De blå, lifliga ögonen egde någonting underbart svärmiskt, som ovilkorligen hänförde och ingaf en känsla af nästan helig vördnad. Nu buro hennes drag dock prägel af den djupaste, till förtviflan gränsande sorg.

Vid den sårades utrop: "Lefve vår urgamla frihet," framskyndade den unga qvinnan till bären. Anblicken af den blodiga bindeln omkring höfdingens panna gjorde hennes kinder liljevita, och glömsk af de omkringstående, fattade hon hans hand och ropade med smärtfull röst:

"Ädle Wolf Isebrand, ni, som lofvat att blifva min faders hämnare, är svårt sårad; jag vill hjälpa eder!"

"Tack, jungfru Elisa, men vårt gemensamma fosterland är svårare såradt; det tarfvar mera hjälp," svarade Wolf, hvars ögon med ett uttryck af glödande beundran hvilade på Elisäs ädla gestalt. "Vi hafva lidit ett grymt nederlag," återtog han med dyster röst, "men ännu är icke allt förloradt. Jag vill tala till de modfälda kamraterna; hör hvilket hopplöst förtviflans sorl omkring oss!"

Och han vinkade till sig några män, reste sig med deras hjälp i hela sin gigantiska längd, och stödjande sig på det väldiga slagsvärdet, blickade han med ett blandadt uttryck af sorg och medömkan på den rådvilla skaran.

"Fränder och kamrater!" talade höfdingen, bekämpande den kroppsliga svagheten och smärtan med den manliga viljans heroiska kraft; "I veten att vår 400-åriga frihet i dessa dagar skakats i sina innersta grundvalar; våra fäder och deras förfäder köpte med blod och uppoffringar vårt lands oafhänghet, hvilken

ingen makt sedan bestridt. I veten ock att danska konungen och hans broder, hertig Fredrik af Holstein, utan giltig orsak förklarar oss krig och sköflande inbrutit med sina stolta riddarskaror i vårt land. I sjelfve bären blodiga märken efter slaget vid *Meldorp*, hvilken stad den förenade danska och holsteinska hären uppbränt och i grund sköflat. Gubbar, qvinnor och barn drefvos som fårskoekar ur sina hem och nedgjordes; blott de, som förut utvandrat, hafva blifvit räddade. Vid de rykande ruinerna af våra idoga boningar uppstämman nu de öfvermodiga fienderna sina segersånger. Återstoden af vår lilla hjeltomodiga skara har fattat stånd här, och, sägen mig, fränder och kamrater, skola vi underkasta oss en skymflig fångenskap under Danmark, eller viljen I icke hellre följa mig i döden? Att dö för fosterjorden, är att lefva odödlig; sägen — — — —“

“Döden, tusen gånger hellre än trälldomen,” ljöd det i dånande korus omkring talaren; “vi dö med och för dig, Wolf Isebrand, vårt lands stolthet och försvarare,” ropade de bistra krigarne ånyo, med på nytt lifvade blickar och skakande sina ännu blodiga vapen.

Med afmattad stämman återtog Isebrand:

“Tack, tappre kamrater; men hvarföre hängifva oss åt dödens modlöshet? Ännu är icke allt förloradt; hvarföre kunna vi icke lika så gerna tänka på seger som på död? I ären eniga och enighet ger kraft; I ären tappre och taperheten ger seger; I ären — — — —“

Utmattad nedsjönk den ädle talarens hufvud, i det dödens blekhet betäckte hans drag.

Så stor är den individuella kraften, den moraliska och intelligenta öfverlägsenheten hos en verklig *man*, att hans ord och blotta åsyn imponerande inverka på en hel upprörd människomassa. Detta var nu också fallet med ditmarskernas höfding, Wolf Isebrand. De män, som förut voro dystra och modlösa, syntes nu lifvade och hoppfulla, och den förra förtviflade sinnestämningen efterträddes af en allt beherrskande stridslust, som gaf sig luft i ett starkt sorl och slamrande med vapen omkring Isebrand. Då denne af mattighet nedsjönk på den närstående bären, kastade han en blick,

omöjlig att beskrifva, på Elisa; och liksom hon fattat hans tankegång, utropade hon med en till fanatism gränsande inspiration:

“Fränder och vänner, jag känner eder tappra anförarens tankar och vill uttala dem för eder; hören mig!”

Hastigt framskyndade några af de förnämste männen af Isebrands följe, bärande en blank sköld, på hvilken de nedsatte jungfrun och höjde henne sedan i triumf öfver mängden. En stund kämpande mellan den qvinliga blygsamheten och den svärmiska fosterlandskärleken, började Elisa tala med klangfull och vibrerande stämma, under det de öfriga qvinnorna med bifallssorl trängdes omkring henne.

Den unga qvinnan tolkade i ett varmt och glödande tal landets bedröfliga ställning, men hoppades att allt ännu kunde räddas; hon förestälde dem huru fienderna ville göra landets frie söner och döttrar till slafvar och lifegna, huru skymfligt det vore att underkasta sig herrskare, för hvilka bonden och jagthunden egde lika värde. Hon föreslog att redan följande dagen uppkasta en skans till skydd mot de förföljande danskarne, och att hellre till sista man stupa med ära för det älskade fosterlandet, än lefva i slafveri. Den nittonåriga jungfrun talade med sådan helig inspiration, att hon ryckte allas uppmärksamhet till sig, och det bifall, hon skördade af män och qvinnor, var så stormande, att det slutligen upplöstes i ett oartikuleradt tjutande, hvaruti qvinnorna öfverträffade männen. På den blanka skölden bars hon omkring i triumf, och när hon slutligen varsamt nedsläptes, samlades de mest betydande omkring henne och den nu åter lifvade Isebrand, hvarefter man skred till en ordentlig öfverläggning. Qvinnorna deltog äfven uti diskussionen samt hade också sin stämma med i rådet*), och de visade en till fanatism gränsande ifver, ropande öfverljuddt att de alla ville beväpna sig och som amazoner deltaga i den heliga striden för fäderneslandets frihet.

*) Att Ditmarskens qvinnor vid detta tillfälle offentligen talade, är historiskt, liksom att detta var första gången, som de offentligen deltog i männens öfverläggningar.

“Jungfru Elisa måste gå med oss i denna strid!” ropade män och kvinnor om hvarandra; “hon skall vara vårt ledande ljus och vår hämnande engel.”

“Ja, jag skall gå framför eder i den heliga kampen,” ropade Elisa med inspiration; “och,” fortfor hon, “hören I män och kvinnor det löfte, som jag nu aflägger vid den Heliga Jungfrun: Jag skall bära krusifixet framför eder i striden, men för att värdigt kunna föra detta standar, lofvar jag heligt och svär att alltid förblifva ogift. Och må vår lösen blifva: hjälp, milda Maria!”

Ett dånande bifallsrop följde på dessa ord; men det genomkorsades af ett smärftfullt klagoskri, så gripande att det lät som ett dödsrop. Det kom från Wolf Isebrand. Den kraft, som fiendens hugg och slag, det tunga ansvaret för hela landets väl, icke förmått bryta, den krossades hos den starke mannen af några få ord från en 19-årig kvinnas läppar. Afsvimmad tillbakasjönk höfdingen, i det en klar blodström flöt ur hans mun.

“Hon är för mig förlorad,” suckade han, då han kort derefter åter kom till sans och befann sig i ett litet afskildt rum, omhuldad af Elisass vårdande händer.

“Du skulle ju blifva *min* brud, och viger dig i stället med döden,” mumlade han i halfyrsel.

“Nej, jag inviger mig, liksom ni, åt fosterlandets tjänst,” svarade Elisa, “och dessutom, icke visste jag, icke trodde jag, att . . .” stammade hon, med glödande kinder, “att . . .”

“Att du af mig älskades högre, än allt annat på jorden,” afbröt Isebrand. “Jag har visserligen icke sagt detta med ord, men du har säkerligen förstått mina tankars ordlösa språk; dina blickar hafva eljest ljugit. Skall således din och vårt folks seger för mig innebära sällhetens dödsdom? O, det är grymt! Hvarföre fick jag icke döden af inkräktarnes svärd och lansar, hellre än att få mitt hjerta genomborradt af olyckans pil?”

Elisa knäböjde vid den sårade och sökte lugna hans upprörda sinnen.

“Lofva mig dock, Elisa,” återtog han efter en

stunds tystnad, att blifva *min* brud, om frihetskampen skulle misslyckas, om fienden besegrar oss.“

“Ja, ty då är jag icke värdig att blifva Kristi brud, och vårt folk förtjenar icke att bland sig hafva en frihetens martyr. Dock svärja vi båda, att i den kamp, som om några dagar förestår, glömma oss sjelfva och tänka blott på fosterjordens väl, att därför offra lif och blod; och segra vi, så öfvergår *den* lyckan tusenfalt det korta jordlifvets sällhet för tvenne individer, och vi böra då jublande kunna tacka den Heliga Jungfrun för försakelsen af hvarandra.“

“Jag svär det,“ sade Isebrand högtidligt, och deras händer förenades i ett trofast handslag, hvilket blef ett mäktigt förbund, som i den förestående striden afgjorde hela landets öde.

Och solen nedsjönk på en blodröd bädd i vester, och dess nedgående strålar belyste ett ädelt folks rastlösa sträfvande att väpna sig till den förestående kampen för fosterland och ärfd frihet.

Det var på morgonen 4 dagar efter ofvanbeskrifna dag. Solen uppgick i töcken och snart nedstörtade ett häftigt regn och hagel samt slog i ansigtet på danskarne, som rustade sig att i täta massor framtåga mot ditmarskernas läger.

I närheten af Heide hade Wolf Isebrand fattat stånd. Ehuru sårad, hade han dock återvunnit så mycken styrka, att han sjelf kunde anförä sin lilla kärntrupp. Strax vid Heide låg en stor jordhög eller kulle, som kallades “djefvulshögen“, hvilken var vidt omtalad för de spökerier, som ortens innevånare påstodo der drifva sitt spel sedan urminnes tider. Än hörde man ur kullens djup vilda härskri, än klagande suckar, än harmoniska, melankoliska sånger, och man påstod att nattetid framfor den “vilde jägaren“ öfver djefvulshögen med sådan dånande fart, att buskar och stora träd upprycktes med rötterna och vräktes vida omkring.

Vid denna djefvulshög uppkastade Isebrand en skans, hvilken han försedde med kanoner. Ditmar-

skerna sågo hotande och modiga ut; de hade svurit en gemensam ed, att hellre dö till sista man, än låta sig underkufvas af fienden. De voro beredda på ett nytt anfall af danskarne, hvilkas hufvudläger var förlagdt vid Meldorp, icke långt från ditmarskernas skans.

Den eljest så godmodige konung Johan eller Hans af Danmark (Kristian II:s fader) hade af sin mera ärelystne broder, hertig Fredrik af Holstein, blifvit invecklad i detta krig, som han aldrig gillat. Deremot tycktes den stolte och ärelystne danska adeln med entusiasm omfatta hertig Fredriks plan att utvidga Holstein på ditmarskernas bekostnad. Det danska så kallade "stora gardet", som bestod af 6,000 landsknektar och äfven kallades "sachsiska gardet", anfördes af en junker Schlenz, en storskrytande högmodig man, som, enligt den tidens häfdatecknares påstående, underhöll en hemlig kärlekshandel med drottning Kristina, konung Johans gemål och moder till prins Kristian (sedan Kristian II). Mången ädel dansk riddersman ogillade dock hela tåget, och bland dessa var den tappre riddar Hans von Ahlefeldt, som hade fått sig anförtrodt att föra den heliga dannebrogspanan. Om denna fana berättar sagan, att när danskarne, med sin konung Waldemar II i spetsen, 1219, företogo ett kors-tåg mot östersjökustens hedningar, så hade fanan nedfallit från himlen. Det var i Liffland, under slaget vid Wolmar. Hedningarne hade till hälften vunnit seger öfver danskarne, hvilka förlorat sin riksfana. Som de då stodo rådlösa, nedföll plötsligen från himlen midt i hären en stor fana, till färgen blodröd, med hvitt kors. Denna från himlen sända fana ingaf danskarne nytt mod; de läto föra den framför hären, som deraf underbart livvades, och danskarne vunno en lysande seger genom sin heliga dannebrog.

Som nämnt är, förde Hans von Ahlefeldt denna fana i spetsen för den lysande danska hären.

I spetsen för ditmarskerna gick Elisa, bärande ett glänsande krusifix. Med lågande blickar och klangfull röst uppmanade hon sina landsmän till tapperhet och trohet i striden för fädernesland och frihet, och när

hon höjde sitt fältrop: "hjelp, milda Maria!" lyssnade alla, liksom berusade, till hennes stämman. Wolf Isebrand anförde en annan afdelning, och båda dessa frihetens martyrer hade förnyat sin ed att offra *allt* för stridens heliga mål.

Vid middagstiden möttes de fiendtliga härarne. Danskarne hade då framträngt till djefvulshögen uti tre hufvudafdelningar. Med junker Schlenz i spetsen framträngde sachsiska gardet helt nära Isebrands skans och ropade öfvermodigt: "Försvara dig, bonde, gardet kommer!" Men från skansen helsades de påträngande danskarne af hvinande kulor.

Junker Schlenz sökte bana sina trupper väg öfver några sidografvar för att kringgå skansen, men öfverallt möttes han af nya grafvar och någon oordning uppstod i gardets leder. Då befalde junker Schlenz, att skansen skulle stormas, hvilket danskarne med raseri äfven försökte. Plötsligen hördes en klar, vibrerande stämman öfver tumultet; den ropade åter: "hjelp, milda Maria!" och med den af fosterlandskärlek inspirerade Elisa i spetsen framstörtade hastigt 400 skäg-giga män ur skansen. Elisa bar ett krusifix i den ena och en lans i den andra handen. De 400 männen, kärnan af ditmarskernas lilla trupp, följde henne tätt i spåren; de bortkastade sina tunga bröstharnesk, jernhufvor och sköldar samt hoppade med springstafvar öfver grafvarne och kastade sig med vildt raseri öfver gardet, i det de ropade: "Försvara dig, garde, bonden kommer!"

Det öfvade och väl diciplinerade gardet tillbaka-trängde skansmännen två gånger, men, då Elisas män för tredje gången under utropet: "försvara dig, garde, bonden kommer!" kastade sig öfver gardet, öfverfölls detta af en ny fiende — den inträdande floden.

Då vakterna på stranddammarne ansågo tiden vara inne, öppnade de nämligen alla slussarne, hvarvid floden våldsamt framrusade och öfversvämmade danskarnes läger samt hela vägen mellan detta och den på höjden belägna skansen. Nu började ett fasansfullt skådespel, mördandet och dränkandet hade nästan ingen gräns;

det fanns ej något framåt eller tillbaka. Ditmarskerna kämpade som lejon, och äfven danskarne gjorde underverk af tapperhet. Grafvarne nästan fylles af dit nedstörtande danskar, hvilkas lysande kolonner sålunda hastigt glesnade.

I tre timmar räckte denna mördande kamp, och derunder vexlades ej ett ord mellan Isebrand och Elisa, hvilken senare alltid var der striden stod hetast, lifvande och uppmuntrande de utmattade krigarne, hvilka blott behöfde ett ord, en blick af henne, för att på nytt känna sig lifvade. Isebrands ögon sökte och mötte ofta Elisass, och hvad deras läppar ej uttalade, det sade blickarne, hvori stod att läsa den gränslösaste kärlek, men äfven den största möjliga sjelfförsakelse; ty de visste ju, att deras folks seger var en dödspost för deras hjertans sällhet, och dock kämpade båda på ett nästan öfvermenschligt sätt.

Ändtligen afgjordes segern. Den tiodubbelt stora danska hären öfverändakastades och skingrades af ditmarskernas lilla trupp; segern var en af de mest lysande, som nordens historia vet att omtala, och den tillskrefs hufvudsakligast Elisa. Ditmarskernas senare underkufvande hör ej till perioden för denna lilla berättelse.

I ofvannämnda drabbning förlorade danskarne 7,500 döda, hvaribland grefve Gerhards af Oldenburg båda tappra söner, Otto och Adolf, samt blomman af Schleswig-Holsteins adel; af denna och den danska föllo tillsammans 300 riddare. Bland de stupade voro 20 af familjen Bogewich, 6 af familjen Schestedt, 5 af Rantzows, 4 af Buchwalds, af Rewentlows 2 och af Schachs 2. Danskarnes dyrbaraste förlust var dock dannebrogsfanan, som blef ditmarskernas byte, sedan den tappre och ädle Hans von Ahlefeldt försvarat den intill det sista, ännu i dödsminuten krampaktigt omfattande densamma och lyftande mot dess kors sina slocknande blickar, i det han död nedsjönk på det blodiga fältet, träffad af 34 sår. Rundtomkring Ahlefeldt lågo 10 af hans nära släktingar, som alla stupat i kampen för den heliga fanan. Ditmarskerna hade blott förlorat 52 döda, och vunno deremot ett omätligt byte; utom

dannebrogen sju andra fanor och en otrolig mängd krigseffekter. Konung Johan och hertig Fredrik uppskattade sin förlust i krigseffekter till tvåhundrausen gulden, och de hentågade med förödmjukelse och tyngden af de många tårar och förbannelser, som krigets härjande fackla framkallat.

Dagen efter det afgörande slaget vid djefvulshögen voro ditmarskerna åter samlade vid Oldennördens kyrka kring sin älskade höfding Wolf Isebrand. Hans sår voro läkta, men armen bar han ännu i band. Hans skäggiga män gingo omkring honom, som det tycktes sysslade med tillredelserna för någon fest.

Nära Isebrand satt jungfru Elisa, hvars sköna gestalt betraktades af de vilda krigarne med vördnadsfulla, att icke säga dyrkande blickar. De beredde sig nu, på höfdingens tillsägelse, att fira en härlig segerfest. Senare, medan de glada sångerna ljödo från de upprymda kämparne, hvilkas fest illustrerades af kvinnornas närvaro, drog sig Isebrand dystert tillbaka i en med varma fällar beklädd jordgrotta. Der nedsjönk den starke mannen på knä, och sammanknäppande sina händer, hviskade han stilla:

”Så har jag då kämpat ut, men *hon* är kall, hon är grym, hon lyssnar ej till mina böner, hon älskar mig icke mera!”

”Just därför att hon älskar dig rätt, kan hon ej höra dina böner,” svarade en mild stämma, och Elisa, som obemärkt följt Isebrand, lade sakta sin hand på den knäböjandes axel.

”Ah, Elisa, *min* Elisa!” I dessa enda ord från Isebrands bleka läppar låg ett hopplöst älskande hjertas hela förtviflade dödssuck, och han fäste på henne så bönfallande blickar, att hon för ett ögonblick kände sitt mod svigta. Hon strök håret från hans fuktiga panna och hviskade:

”Ädle Isebrand, minns vårt gemensamma löfte: *allt* för vårt land, *intet* för oss sjelfva. ”Hjelp, milda Maria,” skall blifva vårt härscri äfven mot sorgens och olyckans skaror.”

”Ädla jungfru, ni vill då inte blifva min maka? Ni förkrossar hellre bådas våra hjertan?”

“Huru skulle jag kunna blifva er maka? Jag lofvade att blifva endast Kristi brud, om segern blefve vår,” svarade Elisa med åter inspirerad blick; “men kom,” fortfor hon, “låtom oss inträda i kyrkan och blanda våra lofsånger med de andras.”

Och stödd på Elisas mjuka arm, vacklade höfdingen till kyrkan. Derinne var allt härligt ordnadt för att hålla tacksägelse öfver den lysande segern. Den högtidliga messan steg mot det höga tempel-hvalfvet med försonande kraft, och vid dess ljud tycktes stormen lugnas uti Isebrands bröst. Uti kyrkan voro så väl dannebrogen som de sju andra eröfrade fanorna uppsatta, och Isebrands blickar ilade ständigt emellan dem och Elisas gestalt.

Plötsligen betäcktes hans kinder af en dödsblekhet och ögonen slötos matta. Elisa ilade fram och lutade hans trötta hufvud mot sin skuldra, och han hviskade då, med knapt hörbar stämma:

“Säg dock att du älskar mig? Jag vill åtminstone dö med den vissheten.”

“Ja,” svarade Elisa, “ja, jag älskar dig mera än allt annat på jorden, och snart, snart kommer jag efter dig!”

Ett saligt, förklaradt leende skimrade på hans läppar; det var lifvets sista suck, som öfverförde hans hjeltemodiga själ till dess hemland; stridens son dog i fridens tempel; blodförlust och öfveranstängning hade alltför tidigt brutit den starke mannens kraft.

Och Elisa, denna nordens Jeanne d'Arc, om hvilken historien märkvärdigt nog så litet talar, ehuru ditmarskernas stora seger egentligen kan tillskrifvas henne, följde snart den tappre höfdingen, lemnande ett odödligt minne i det vackra beviset, att ingen kärlek är så stark, så sann, så allt uppoffrande, som fosterlands-kärleken i ett rent och trofast hjerta.

